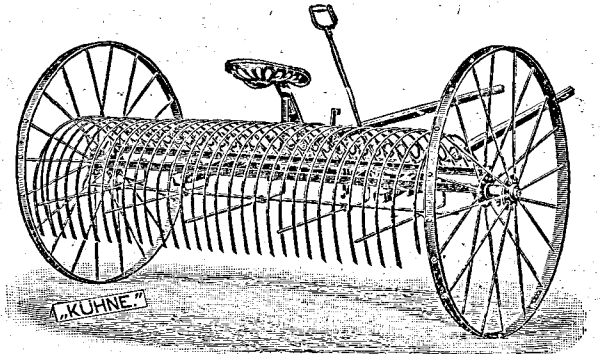

Motorhajtásu cséplőkészletek

elsőrendü kivitelben.

2012

Mindennemü egy- és többsoros kapálóeszközök, javított rendszerü, 1912' Osborne fúkaszalógépek, leg-tökéletesebb New-OSborne kévekő-tő-aratógépek, sortrágyázó „Royall Drill vetőgépek“

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57/a.

Fiókok saját kezelésben: Debrecen, Kaposvár, Szabadka, Temesvár.

Beszerezhetők: „Kühne“ mezőgazdasági gépgyár r. t.-nál Mosonban.

A KOLOZSVÁRI

TAKARÉKPÉNZTÁR és HITELBANK Részvénytársaság

Kolozsvár, Mátyás király-tér 23. szám.

Erdély legnagyobb saját tőkével rendelkező magyar pénztézet.

Alaptőkéje 2.000.000 korona teljesen befizetve.

Egyéb alapjai 1.302692 korona 10 fillér.

Igazgatóság és központi irodák: Mátyás király-tér 23. sz. alatt az emeleten. Áltóüzlete: Ugyanott.

Áruraktárai: A pályaudvar mellett Baross-tér 3. szám. 2004

Zálogházai: Király-utca 3. szám alatt.

Betétek elhelyezése takarékpénztári könyvekre vagy folyószámlára előnyös kamatozás mellett eszközölhetők. A betéteket az intézet felmondás nélkül fizeti vissza. Leszámitol váltókat, bel- és külföldi utalványokat, járadékokat, kisorsolt értékpapírokat és egyéb értékeket.

Folyósit törlesztéses kölcsönöket 10-50 évig terjedő időre, már meglévő kölcsönöket előnyösen konvertál. Vesz és elad értékpapírokat és idegen pénzeket vagy azok vételét és eladását közvetíti. Sorsjegyek részletiv ellenében is beszerezhetők.

Előleget nyújt értékpapírokra folyószámlán vagy meghatározott lejárral.

Dijmentesen bevált szelvényeket és átvesz megörzés végett értékpapírokat, betéti könyveket és egyéb értékeket nyitott letétként: esetleg lezárt és lepecsételt csomagban is.

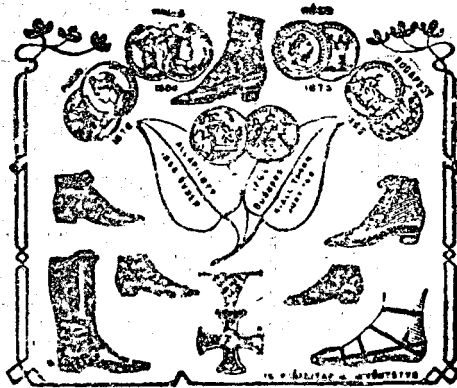
Utalványokat, hitelleveleket állít ki bármely külföldi piacra.

Árukra előleget ad, ha azok áruraktáraiba be vannak tárolva.

Áruraktáraiba áruk betárolását, kezelését és eladását elvállalja előnyös feltételek mellett és azokat szakszerűen kezelteti.

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁRT, Szentegyház-utca 3. Ajánlja általánosan elismert saját műhelyében készült FÉRFI és NŐI CIPŐ RAKTÁRÁT.

2019

Vidéki megrendelések mérték után de legbiztosabban egy használt a lábra találó cipő beküldésével a legjobb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesítenek.

Zsákot, Zsineget,

ponyvát, szőlőkötöző fonalat vásároljon a

31 év óta legmegbízhatóbbnak elismert

FISCHER-féle zsák- és ponyvagárban Budapest, V., Nádor-utca 31-33. szám.

Kévekőtelek, PONYVAKÖLCSÖNZŐ-intézet. Kérjen ajánlatot!

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Alakult 1900-ban. Alakult 1900-ban.

Igazgatóság Budapest, VIII., Baross-utca 10. sz.

F. év novem. hó 1-től saját székházába, a Kálvin-térre helyezték át.

Biztosításokat elfogad tűz és jékrár ellen, ugyszintén a emberéletére a legkülönbözőbb módozatok szerint, előnyös feltételek mellett.

Az üzleteredményben a biztosított tagok díjanyukban részesülnek.

A lefolyt 12 év alatt a tagok hétszer részesültek az üzlet-lesle-géből. közgyűlési határokat értelmében díjvisszatérítésben.

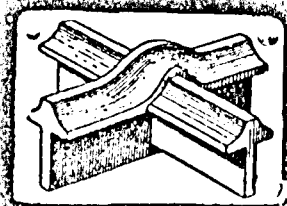
Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül az igazgatósághoz, vagy az ország minden egyes helyén működő képviselők közvetítésével.

Nyomtatványokkal és felvilágosítás al minden irányban készség-gel szolgál az igazgatóság.

Alapítványok kormány hozzájárulásával	2,527.980.-	K
Tartalékok	3,357.603.-	K
Biztosított tagjainak fennállása óta fizetett tűzkárokból	10,740.000.-	K
jékkárokból	5,042.000.-	K
Biztosított érték tűzben 1912. évben	860,000.000.-	K
jégben 1912 évben	63,010.000.-	K
Életüzlet állománya	15,240.080.-	K

A Gazdák Biztosító Szövetkezete társintézménye a

»GONDOVISELÉS» Országos Központi Segélyző Társulat utján 10 koronától 1000 koronáig terjedő temetési segélybiztosítások, valamint havi befizetések ellenében 1000 koronáig terjedhet, leánykiválasztási (önálló itású) segélybiztosítások eszközöltek. Legelőnyösebb népbiztosítás. E társulat kebelében minden községben önálló helyi-csoportok szervezettek jótékony célú működésével. Tájékoztatót kész-séggel küld bárkinek is a Társulat igazgatósága, Budapest, IX. Erkel-utca 20. sz. 2008

Szab:

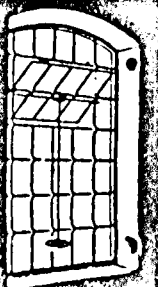
„Köplinger“-rendszerü Idomvasablakok

a legjobbak és a legolcsóbbak.

Egyedüli gyártója: — ismeretesssel és költségvetéssel díjtalanul szolgál

vasszerkezetü és idomvasablakgyár Telefon 55-22

Lejter János Budapest, X, Asztalos Sándor-ut 16.

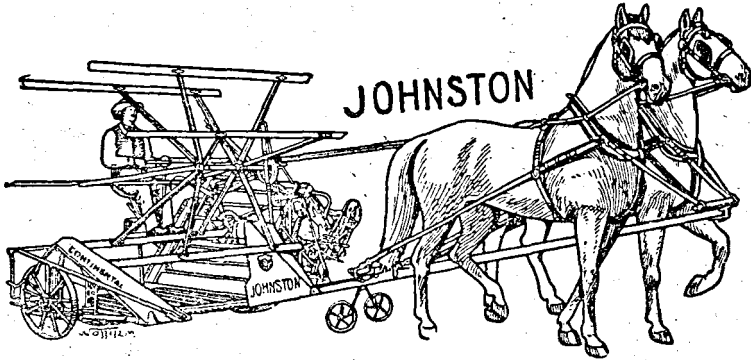
Az aratógép-technika legújabb vívmánya!

Az 1913. évi egyszerűsített és súlyban legkönnyebb eredeti amerikai

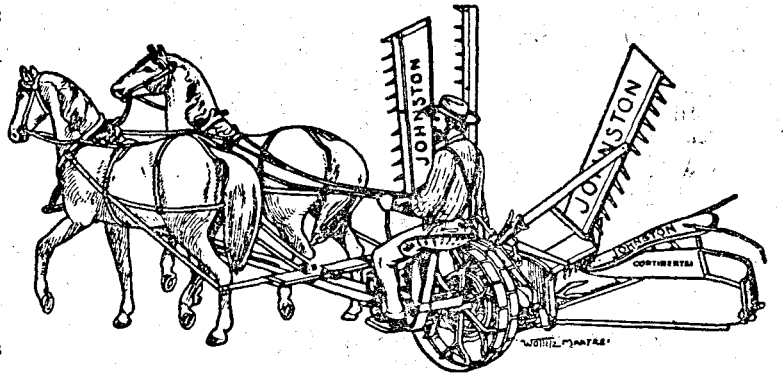
„JOHNSTON”

kévekööző és marokrakó aratógépeink, fűkaszáloink és acélgereblyéink a világon a legjobbak!

A magyarországi viszonyoknak legjobban megfelelnek!

Gyármányainkat egyszerű kezelés, szép munka és mindezekfelett tartósság jellemzik!!

Ábrás leirással és árajánlattal díjmentesen szolgál:

Bächer Rudolf — Melichár Ferenc

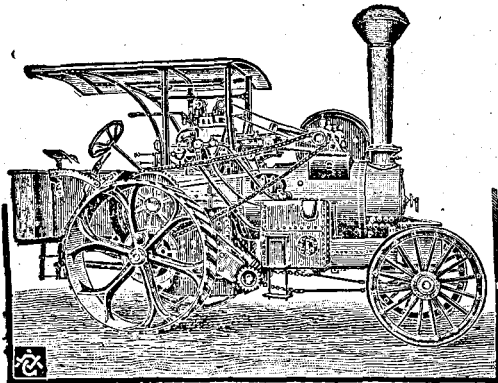
Magyarországi vezérképviselő:

Szücs Zsigmond.

BUDAPEST, VI., Teréz-körút 26.

Állandó gépkiallításunkat kérjük megtekinteni!

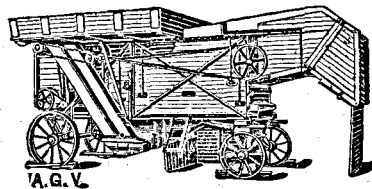
Az állami gépgyár gyártmányai:

Utmozdonyok

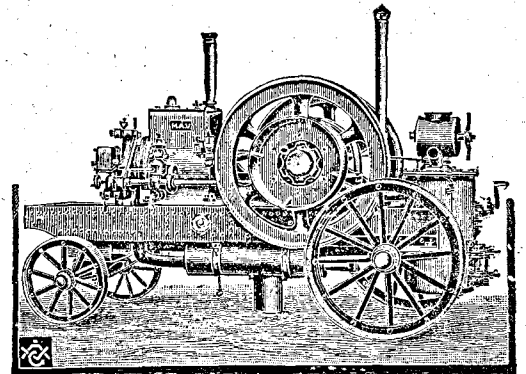
14 légkörnyomásra, compound rendszer szerint szerkesztve.

Fa-, szén- és szalmatüzelésre! Gazdaságos üzem! Gőzcséplőgépek hajtására, tehervontásra és utánuk akasztott ekével való szántásra alkalmasak.

Acélkeretű golyóscsapágyas cséplőgépek.

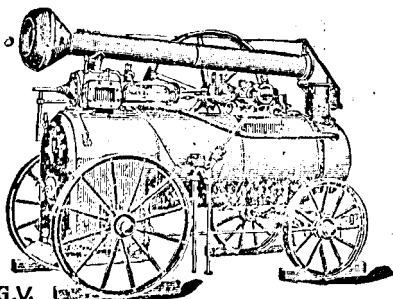
Csekély hajtóerőszükséglet! Csekély kenőanyagfogyasztás! Tengelykopás kizárva! Nagy teljesítő képesség!

Szivógázlokomobilok

Ujdonság! Rendkívül olcsó üzem! Szabadalom! Zajtalan működés!

Könnyű kezelés! Üzemköltség naponként kb. 5 korona. Földgázüzemre is alkalmasak!

AG.V. GŐZLOKOMOBILOK

10 légkörnyomásra szerkesztve.

Fa-, szén- és szalmatüzelésre egyaránt alkalmasak. Nagy munkaképesség. Csekély vonderőszükséglet. Nagy tüzelőanyag- és vízmegtakarítás.

Eredeti „Kalmár“-féle gabonatisztító rosták.

Resicai acélekék.

Laas rendszerű répakapák.

Losonci egyszerű és műtrágya vetőszerkezettel kombinált

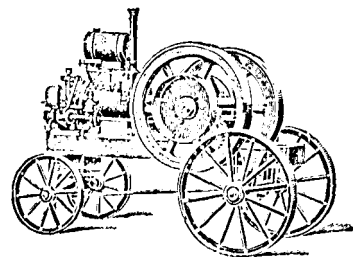
vetőgépek.

Gyomirtó boronák.

Szénagyűjtők.

Fűkaszálok. — Aratógépek.

2021 II.

Benzinlokomobilok

porlasztóval (karburátor) és szabadalmazott szelephűtéssel ellátva.

Megbízható üzem! Egyszerű kezelés! Egenyletes járás! Kevés benzinfogyasztás!

Nyersőajlokomobilok.

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége Budapest, Váci-körút 32. sz.

ERDÉLYI GAZDA

AZ »E. G. E.« TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELOFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
EVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILIER.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE
MEGJEBLENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCA 10. SZAM.
:: A LAP TELEFON SZÁMA : 158.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Országos földbirtokpolitikai nagygyűlés Kolozsvárt. <i>T. B.</i>	293
A kiscgazdák peren kívüli jogvédelméről. <i>Szász Albert dr.</i>	293
Aratás. <i>Gáspár József.</i>	295
Kirándulás Marosujvárra.	296
Tárca:	
Gróf Mikó Imre és a magyar föld. <i>Tokaji László.</i>	294
Egyleti élet.	297
Kormányintézkedések.	297
Vegyes közlemények.	297
Hirdetések.	

Országos földbirtokpolitikai nagygyűlés Kolozsvárt.

A magyar föld pusztulását, elkótyavetyélődését szomorú statisztikai adatok bizonyítják és ha továbbra is azzal a nemtörődomséggel nézi és türi ezt nemcsak Erdély, de az egész nagy Magyarország gazdatársadalma és nem foglalkozik e kérdéssel annyit a közvélemény és úgy, a hogy a magyar nemzeti földbirtokpolitika aktuális és nagyfontosságú problémája ezt nemcsak megkívánja, hanem egyenesen megköveteli, akkor valóra válik a költő szava és »minif oldott kőve, széthull nemzetünk«!

A magyar föld megmentésére irányuló minden törekvés eddig ugyszólván hiábavalónak bizonyult és úgy a társadalomnak, mint az államnak a ténykedése jóformán meddő vitákban merült ki, a mely viták tartama alatt nem tudtuk belátni, hogy minden pernyi halasztás nagy időkre pótolhatatlan mulasztást jelent, mert folyton, lavinaszerűleg gördül ki a magyar kézből a nemzetiségiek kezére a magyar föld.

Mindezideig nem történt egyetlen határozott, férfias és bátor lépés sem arra, hogy a magyar föld idegen kézre jutása megakadályoztassék, sőt a Darányi-féle telepítési politikát is a gazdasági egyesületek egyhangú tiltakozása és helytelenítése dacára levették a napirendről, be- szüntették a további telepítéseket.

A telepítési és parcellázási törvény

megalkotása régóta késik és ma már e törvények meghozatala nem lesz elegendő eszköz a magyar nemzeti földbirtokpolitika megteremtésére, nem elég erre az altruista bank anyagi ereje sem, titáni erők kellene ehhez, ha radikális módon és rövid időn belül akarjuk a bajokat, — azokat a sebeket, amelyekből a legjobban Erdély vérzik — orvosolni.

Nem kívántunk mi soha és nem kívánunk ma sem akkora és olyan természetű áldozatot és megerőltetést egy kormánytól sem, hogy azt az országnak és népének meg kellene szynlenie, csak azt kívántuk, kívánjuk ma is és kívánni fogjuk a jövőben a mindenkor kormányoktól, hogy a magyar földnek a magyar kézen való megtarthatása legyen legszentebb célja. E cél elérhetése érdekében alkalmazott eszközök a magyar nemzet és a magyar gazdatársadalom által mindenkor szentesítve lesznek.

A magyar nemzeti földbirtokpolitika kérdésével foglalkozott legutóbb a Magyar Gazdaszövetség kassai nagygyűlésén és foglalkozni fog az *Erdélyi Gazdasági Egylet szeptember hó 7-ére Kolozsvárra összehívott országos birtokpolitikai nagygyűlésén*, amelyen gróf Bethlen István ismertetni fogja az erdélyrészi birtokváltozások mai állapotát és meg fogja jelölni az állam feladatait a magyar nemzeti föld birtokpolitika terén. *Tokaji László*, az E. G. E. titkára pedig rá fog mutatni arra, hogy e léren micsoda feladatok háramlanak a *társadalomra* és a *társadalmi intézményekre*.

Erről az országos földbirtokpolitikai nagygyűlésről nem szabad, hogy hiányozzon egy valamirevaló magyar egyesület vagy szövetség sem és ezen a nagygyűlésen ott kell lennie a magyar gazdatársadalom minden jóra való tagjának, hogy a magyar nemzet egyhangulag kérje és ha kell követelje a magyar nemzeti földbirtokpolitika megteremtését. Tüntetően nagy számban kell Kolozsvárra zárandokolnia a magyarságnak szeptember 7-én az egész nagy Magyarországból, hogy be tudjuk dönteni azt a magas kínai falat, amely a magyar nemzeti földbirtokpoli-

tika megteremtését sürgetőket kizárta eddig abból a várból, amelyből a magyar föld védelmi harcának kiindulnia kell.

T. B.

A kiscgazdák peren kívüli jogvédelméről.

Irta:

és az E. G. E. szociális tanfolyamán előadta

dr. Szász Albert,

Maresvásárhely sz. kir. város tb. főügy. sze. mócsi ügyvéd.

I.

Előadásomban nem ragaszkodom a tudományos rendszerekhez, ami előadásom céljában rejlik. Definíciók, amik különben is mindig problematikusak, nem illenek be egy praktikus előadás keretébe. A rendszerbe foglalás is a tudományos könyvek dolga. Azokat a dolgokat adom elő, amik egy vidéki ügyvédi irodában gyakrabban előfordulnak. Előadom úgy, amint azt a felek az ügyvédi irodában panaszo- lják és amint azokra az ügyvéd meg adja a tanácsát.

A peren kívüli eljárásban legfontosabbak a *szerezések*.

Ingókra vonatkozó írásbeli szerződést vajmi ritkán csinál az ember, kivéven az *adóleveleket*. Ha az ember ökrét, gabonáját eladja, mindjárt meg is kapja érte a pénzt és így nincs szükség látszólag a felek akaratának írásbafoglalására. Pedig ép ezekből származik a perek legnagyobb része. Való, hogy nincs is ideje az embernek a vásárban, vagy másutt írást is csinálni, de legalább igyekezzék tanuk előtt megkötni azt, hogy védekezhessék velök, ha beperlik.

Itt említem meg a perbeli bizonyítási terhet. Ha valaki elad valamit valakinek, akkor a másik kell bizonyítsa azt, hogy annak az árát kifizette, mert ha nem, akkor általános szabály lévén, hogy a bíróság a bizonyító fél ellenfelét esketi meg, megesketik az eladót arra, hogy nem kapott pénzt és a másik esetleg kétszer kell megfizesse a borju árát.

Ha azonban a vevő legalább annyit tud bizonyítani, hogy pénzt adott az eladónak, akkor, mivel már kész bizonyítékot szolgáltatott arra, hogy a dolog árát

ABRAKTAKARMÁNY CIKKEKET, ugymint

finom és goromba buzakorpát, malomkonkolyt, repceolajpogácsát, napraforgó és olajpogácsát, melasset, szárított répaszeletet azonnali és őszi szállításra legelőnyösebben ajánl:

a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

ABRAKTAKARMÁNY OSZTÁLYA. ≡ Budapest, V. Alkotmány-utca 29.

megfizette, őt hallgatja ki a bíróság eskü alatt, a mikor viszont esetleg ő tesz hamis esküt, mert igaz, hogy fizetett valamit, azonban nem fizette ki egészen a vételárat. De hát a bíróság nem is az igazságot mondja ki, hanem igazat ad vagy a felperesnek, vagy az alperesnek, mert a pert valahogyan csak el kell dönteni. Sok bírótól hallottam, hogy a legtöbb perben a vesztés fél álláspontját is épp úgy meg lehet indokolni. Itt emlitem meg, hogy most halomra perlik be a falusi embereket kisebb gabonakereskedők, akik a múlt év tavaszán és nyarán előre vették meg a termésüket és most, mert az időjárás miatt gabonájuk nem termett, horribilis árdifferenciákat követelnek tőlük. A bíróság azonban igen méltányos szempontból mind elutasítja őket, mert a természeti erők, *a vis major*, akadályozták meg őket az áru előállításában és szállításában is.

Az adóslevél a magánokiratok általános kellékével kell bírjon, hogy bizonyítékul szolgáljon. Ezeket a kellékeket a perrendtartás írja elő, megkívánván, hogy vagy az egész okiratot az illető írja meg és azután írja alá, vagy pedig, ha az okiratot más írja le, akkor ő két tanu jelenlétében írja alá a nevét s azután a tanúk is írják alá nevüket. De mivel az adóslevélbe azt is beleszokta az ember foglalni, hogy az adós beleegyezését adja abba, miszerint a kölcsönkért összeg és ennek kamatai és esetleges költségbiztosítás az ő telekkönyvében foglalt ingatlanaira is zálogjogilag bekebeleztesse, akkor már a telekkönyvi rendtartás az irányadó, amely minden okiratnál két felnőtt írástudó férfi tanut kíván meg. — Egyébként az adóslevélben, ha az nincs telekkönyvi bejegyzésre alkalmas nyilat-

kozzal ellátva, tanuként szerepelhetnek nők is, 18 évet ha meghaladtak és egyik tanu lehet írástudatlan is.

Az adóslevélben szerepelni szoktak a *kezesek*. Kezes kétféle van, *egyszerű kezes és készfizető kezes*. Ez utóbbi, ha az okiratban nincs külön névszerint kitüntetve, úgy is kell ráírja az okira a neve után, hogy készfizető kezes. A egyszerű kezesnek előnyösebb a helyzete, mert előbb be kell perelni az adóst, végre kell hajtani, elárverezni a lefoglalt dolgokat s ha ekkor sem kapja meg a hitelező a pénzét, azután lehet csak a kezes ellen fordulni. A készfizető kezeset azonban egyszerre perli be a hitelező az adóssal és egyetemleg kéri elmarasztalni, sőt jogában áll a hitelezőnek akár az adóson, akár, ha több kezes van, azok bármelyikén, vagy valamennyin felhajtani az összeget. Az a kezes azonban, a melyik kifizette az összeget, perrel léphet fel az adós ellen az egész összeg erejéig és a többi kezes ellen pedig az összeg annyidik része erejéig, a hányan szerepeltek az adóslevélben, mint kezesek.

A *szolgálati szerződéseket* a munkakönyvek és cselédkönyvek meritik ki. A könyvecskékhöz hozzá van fűzve a vonatkozó törvény. Ezeket jó elolvasni, hogy tisztában legyen az ember jogai és kötelességei felől.

Mezőgazdasági cseléd és ipari munkásokkal a szolgálati szerződésből folyó ügyek a közigazgatási hatóságokhoz tartoznak. Városokban a rendőrkapitányságok, vidéken a főszolgabírók intézik ezeket a dolgokat. Az ítélettel meg nem elégedő félnek jogában áll nyolc nap alatt a polgári rendes bírósághoz fordulni. De a polgári pert feltétlenül meg kell előznie a közigazgatási hatósági eljárást.

Itt nálunk nem szokás, inkább német és szász vidékeken divik, hogy férj és feleség jegyessége idején, vagy házasságuk első idejében a kir. közjegyző előtt, *házassági szerződést* kötnek. Ezt nem volna rossz bevezetni nálunk sem; mert itt az osztrák polgári törvénykönyv uralma alatt közszerzemény nincsen és bármennyit is szerez a férj a nővel együtt, némi-lykor éppen a nő önfeláldozó szorgalma által — minden a főszerzőé, a férjé és a nőnek férje halála után meg kell elégedjék egy gyermekrész haszonélvezetével, ami azonban soha sem lehet nagyobb a férj hagyatéka egynegyed részénél. Előfordul, hogy a nő gazdagon megy férjhez, pénzt vitt a házhoz s ha nem tudja igazolni (30—40 év után ki tudja ezt már tanukkal bizonyítani), hogy külön vagyonnal rendelkezett, mivel a pénz esetleg befektetésekbe ment bele, még életében átmegy az ő vagyona vagy a férj felmenő, lemenő vagy oldalrokonaira és az asszony meg kell elégedjék egy gyermekrész és maximum egy negyed rész haszonélvezettel, vagy gyermek hiányában a férj vagyonának egynegyed részével. — Mostohaanya jön a házhoz, aki gazdag és gazdagsága által a mostoha gyermekei is jómódban élnek, a kiket megszeret, akár csak gyermekei lennének. Házassági szerződés, vagy végrendelet hiányában a vagyon átszáll valami ismeretlen rokonságra s a gyermekek, akiket a meghalt már sajátjaként szeretett, nem örökölnek semmit, szegénységben maradnak. Szegényen marad a férj is és átszáll a vagyon az elhalt vérszerinti rokonaira, akik talán teljesen idegenek voltak az elhalt előtt s akiket talán nem is ismert. Azután itt Erdélyben nincs ági örökösödés, pedig sokszor igazán igazságtalanul megy át

AZ „ERDÉLYI GAZDA“ TÁRCAJA.

Gróf Mikó Imre és a magyar föld.*

Írta:

Tokaji László.

I.

Minden ember annyit ér, amennyi marandót őriz utána az emlékezet, vagy a történelem. Innen van az, hogy jobbait a társaság, nagyjait a nemzet, igen sokszor csak azok halála után ismeri fel, méltányolja kellően és örökíti meg méltóan.

Lehet, hogy az idő is: próbája a nagyságnak. Az ólom fényessége — véges, a tiszta arany — örökre rozsdamentes. Nem az a nagy ember, akinek neve naponta a hírlapok hasábjain fénylik, hanem az, aki eredeti eszméket termel és azokat meg is valósítja. Nem az a nagy ember, aki — a felszínen uszva — nagy-nak látszik, hanem az, akit ilyenül jelen-, vagy utókora, való érdemeiért, elismer. A „jelen“ nagyjait legtöbbször pusztán a nagyság vágya emeli ki, a történelem kimagasló alakjait: a tettek, az eredmények teszik.

A Mikó korában kevés vezető emberünk volt, de valamennyinek ma is él a neve és

* Mutatvány az Erdélyi Múzeum Egyesületnek sajtó alatt levő jubiléris Emlékkönyvéből.

emlékezete; mai korunkban igen sok a vezér, ezért akadnak el sűrűn a közmunkák és ezért féltő, hogy jelenünk lapja a történelemben — üres leend...

Mikó és kortársai: cselekedtek és jó példával is mutatták azt, amit szóban és írásban hirdettek; a mai idők lángszavu és aranytollu apostolai csak elvéve dokumentálják saját életükkel is az általuk hangoztatott elveket és igazságokat.

Ezért nézünk szeretettel vissza egy nagyobb múlt idejébe és ezért üdvös, ha a félszázad előtti Mikó Imrének minden irányu nagyságát bemutatjuk a törpébb utókornak.

Aki a historia nagy alakjait, tanulságait megtagadja, az olyan, mint a szülőit nem tisztelő gyermek, akiből érdemes ember sohasem lehet, mert a történelem csak azt örökíti meg, ami arra — például, tanulságul, avagy elrettentésül — érdemes.

A szabadságharc és kiegyezés közötti nyomott hangulatu korszaknak egy néhány különösen meddőségre kárhoztatott esztendejét erdélyi történelmi adatok összegyűjtésére használta fel Mikó Imre.

Egy igazi nagy egyéniséget szebben és találóbban bemutatni nem is lehet, mint ahogy ő megmutatja magát ezen munkásságát egybefoglaló kötetei előszavának itt következő egy részében:

„Nem dicsőségre vágyom — használni akarok. Nem babér után kapkodom — lelkelem örömét nemzetem történeteiben keresem. Nem a jelentől fordulok el — a multhoz vonzatom kegyeletes tisztelettel. Időmet kívánom betölteni, mnnkásságotam hasznossá tenni a hazának, melytől mindenemet vevém s melynek mindenemmel tartozom.

Illetékesebb munkatért ez idő szerént cselekvésre nem találtam. Meg vagyok győződve, hogy mostanság a magyar nemzetnek két legfőképpen hasznos munkás-osztálya van: egyik, mely irodalmát, másik, mely földét miveli. Amazok által szellemileg, ezek által anyagilag erősödik és áll labra ismét a megtántorodott nemzet. Létünk nyelvünkötől, ez irodalmunktól függ. Irodalmunk legjövődusabb, legtermékenyebb része a hazai történet. Tízser essünk el s míg történeteink állanak, újra fölkelhetünk. Omoljanak össze a nemzet multjának tisztos boltozati s mi romjai alá temettünk!..“

Ime, ez gróf Mikó Imre!

Gróf Mikó Imre a valódi, szintiszta magyar karakter és egyéniség, akinek ősei IV. Béla királyunk óta szerették, mivelték és ésszel-vas-sal védelmezték a ma már ezer éves magyar földet! Mily szánalmasan csekély értéket mutatnak — öhozzá mérve — modern korunk intellectualljei!..

A történelem azt jegyezte fel Mikó Imréről, hogy ő vezérszerepre soha sem vágyott, a zajtalan tevékenység volt eleme. „Peragitt

egy-egy családnál a vagyon egy gyermek születésének közvetítése által egész idegen más családra. Ezeket a törvény alapján való igazságtalanságokon lehet segíteni a házassági szerződésekkel.

Amint fentebb említettem, ezeket a szerződéseket csakis a kir. közjegyzők előtt lehet megkötni, aminthogy házasságok még az egymásközötti adásvevési, esere, stb. szerződéseket is kir. közjegyző előtt kell kössék.

A végrendelet azonban már nem kell feltétlenül közjegyző előtt csinálni. A közjegyző előtt kötött végrendeletet *közvégrendeletnek* hívják, ellentétben a *magánvégrendelettel*, amely lehet *szóbeli*, vagy *írásbeli*. Ha szóval akar valaki végrendeletet készíteni, akkor a végrendelet csakis úgy érvényes, ha a végrendelet készítője a végrendelet keltétől számított három hónap alatt meghal, vagy pedig bebizonyítható, hogy a végrendelet készítője oly állapotban volt, hogy ezen három hónap lejártától haláláig újabb végrendeletet nem alkothatott. Tehát három hónapnál nem hosszabb időn belül nehezebb betegségbe esett, megőrült stb.

Az ilyen szóbeli végrendelet érvényességéhez négy, a végrendelet alkotása alatt folyton jelenlévő tanu szükséges, a kiknek a végrendelet készítője által használt nyelvet érteniök kell. A végrendelet készítőjének nyilatkozatát a tanu előtt érthetően és egész terjedelmében előszóval, nem pedig valamely hozzá intézett kérdés igenlése, vagy megtagadása által kell előadnia és ki kell jelentenie, hogy az általa előadott nyilatkozatot szóbeli végrendeletnek kívánja tekinteni. Legutolsó mondása is az kell legyen a végrendelet készítőjének, ez az ő szóbeli végrendelete.

(Folyt. köv.)

Aratás.

Péter és Pál napján hazánk legnagyobb búzatermelő helyén: az Alföldön kezdetét veszi az *aratás*. Az erdélyi részekben itt is, különösen annak zordonabb vidékein — 1—2 hetet, helyenként bizony — 3—4 hetet is várat magára az aratás, az időjárásban található különbözőzetek miatt. Messze azonban az erdélyi részek sem állanak az aratástól, legalább nem annyira, hogy ne foglalkozhatnánk vele, úgy, mint időszerű munkával.

Mondanunk sem kell, hogy jelen esetben *aratás* alatt a szónak leggyhasználtabb értelmében a *kálászosok*: *búza*, *rozsa*, *árpa* és *zab* letarolását értjük, melyek az aratás fogalmát jó sokáig kizárólag a maguk részére foglalták le.

Az 1913. évi aratás sokáig fog az erdélyrészi gazdák emlékében élni, mert messze időre visszamenőleg nem került oly kevés őszi gabona aratás alá, mint a mennyit a küszöbön álló aratás ígér. Kevés őszi gabonát vehettek, tehát sokat nem is arathatnak. Ugy, hogy már most — az aratás előtt — kifejezést adhatunk annak az óhajtnak, hogy előre menőleg is, még hosszabb idő előtt álljunk, mint a mennyire a múltban tekinthettünk vissza, míg újra ilyen aratásra nyílik kilátás.

A kevés őszi gabonatermés a küszöbön álló aratásnál szokatlan helyzetbe hozza az erdélyrészi gazdákat, mely a termésre kedvezőtlen ugyan, de másrészt kínáló alkalom arra, hogy a régi, lassu és költséges munkát okozó eszközt az aratásnak, a *tarlót*, a faeke és más faeszközökkel kapcsolatban a muzeumba helyezték s addig is, míg az aratógépek beszerzéséig, mindenütt eljutnak, vegyék használatba a *kaszál*, melyet az alföldi nagy búzatermelő helyeken már oly régóta használnak a gabona levágására.

A sarlóhoz való csökönyös ragaszkodása az erdélyrészi gazdáknak ma már semmivel sem indokolható meg. Ezelőtt még lehetett védeni: a takarékosággal, az olcsó munkával és azzal a körülménnyel, hogy a sarlóval vágott gabona hadaróval kevesebb munkával, könnyebben és biztosabban volt csépelhető. Most azon-

ban, a mikor annyira megdrágult a munkáskéz és a cséplés géppel történik mindenütt, semmit sem hozhatunk fel a sarlóval való aratás mellett, amit annak előnyére lehetne betudni.

Az ideai aratásnál a sok tavaszi gabona, melyet a learatás után azonnal kötözni és kalangyázni amúgy sem tanácsos, mintegy kihívja az erdélyrészi gazdákat arra, hogy kaszát használjanak az aratáshoz, amely után a rendekbe fektetett gabonának a kiszáradásra kedvezőbb helyzete lesz.

A midőn azonban nyomatékkal hangsúlyozzuk az erdélyrészi gazdák előtt aratásra a sarló fölött való előnyét a kaszának: erősen állást foglalunk a levágott gabonának *kévékbe kötözése* és *kalangyákba, kereszttekbe rakása* mellett, mivel a gabona mindenik neme csak a kalangyákban, kereszttekben kapja meg a fajtáját jellegző színét, szárad be teljesen s jön a csépléshez legkedvezőbb állapotba. Ezenkívül a kévékbe kötött és kalangyákba vagy kereszttekbe rakott gabona száradása közben kevesebb veszteségnek van kitéve, hordása és cséplése pedig időben és munkaerőben tetemes megtakarítással jár, a melyekben teljes fedezetet találunk arra a munkatöbbletre, amelyet a kötözésre és kalangyalásra fordítottunk.

Az aratás beindításának határidejére nézve elhatározó befolyással van az a körülmény, hogy a gabonaneműek az utánérés természetével nem bírnak, tehát ebben a tekintetben elütnek a hüvelyesek és olajos növények tulnyomó részétől, melyek, mint ismeretes, ha fejes vagy zöld érés állapotában vágatnak is le, a levágás után teljesen beérnek és kiszáradnak minden ráncosodás nélkül. Enél a természeténél fogva a gabonaneműeknek az aratást csak a *zsenge* érés állapotában kezdeljük meg. A *zöld* vagy *tejes* éréskorban vágott gabona a beszáradás után meg-ráncosodásig szorult szeművé lesz.

A zsenge éréskor tehát azon időhatára a gabonának, amelyben az aratását megkezdhetjük, de, sőt kívánatos is beindítani akkor az aratást ezért, hogy megnyújthassuk az aratásra használható időszakot. A gabonatermésünknek azt a ré-

tranquilla potestas, guod violenta nequit" — volt az ő jelmondata. De mégis vezérnek kellett minden téren lennie, mert ő volt akkor Erdély legnagyobb fia.

Sokban hasonlatos a Mikó Imre pályafutása — a Deák Ferencéhez. Deák sem akart soha vezér lenni, mégis annak ismerte az egész nemzet. Mikó is, mint Deák, különösen kezdetben, sok ellenséggel és apró félreértéssel küzdött meg kortársai körében és mindketten csak fokozatosan jutottak el úgy a királynak, mint a nemzetnek egyforma bizalmához, kegyéhez.

Mikó Imre a magán életben és a közpályán is vonzó, szeretetre méltó egyéniség volt. Szigorú, de igazságos, szókimondó és mégis: sohasem sértő, takarékos, de a jó munkát jól honoráló, büszke, de nem gögöcs és mindenkit egyéni értéke szerint becsülő jellem volt, akit úgy családja, mint kortársai, sőt alantasai is — igazi őszinteséggel szerettek.

Szorgalom, megbízhatóság, takarékoság, józanság és vallásosság. Ezek voltak azok az erények, amelyeket minden alantasától, kivétel nélkül, megkövetelt. Aki ezekben megfelelt, az aztán minden gondjában-bajában számíthatott az ő atyai segítő jószágára.

Mikó Imre egyképen méltó örökösének úgy, mint nemzetének — örökös hálójára, mert megállította helyét a nemzet-életben úgyis, mint

maga jó gazdája és úgyis, mint nemzetét jó irányba vivő vezető férfiú.

Közgazdasági tevékenységében ő is, mint Károlyi Sándor gróf, olyan vezére volt a gazdaságnak, aki a köz javára való állandó munkálkodás és nagy áldozatok mellett sem ejtette ki kezéből, sőt gyarapította — az ő és családja javait. Nemcsak hangoztatta a magyar föld megtartásának mindenek fölött való fontosságát, hanem ő maga is jó példával járt elől.

A legkritikább példa arra, hogy a művészet, irodalom és tudományok iránti igazi szeretet, közepesen jóval felüli képesség és nagy készséghez még kitűnő gazdasági érzék és tudás is járuljon.

Mert a köztudatban van az, hogy Mikó Imre akkor Erdélynek legelső tekintélyű gazdája is volt.

Birtokai valódi mintagazdaságok voltak. Gazdatisztjeit kitűnő szemmel tudta kiválogatni s azokat nem szolgáltnak, hanem munkatársainak tekintette. Erre vall az is, hogy 1855-ben akkora külön alapítványt tett az Erdélyi Gazdasági Egyletnél, hogy annak jussán összes gazdasági tisztjei állandó tagjai lettek az egyesületnek. És erre vall egy kis derűs epizód is, amelyet néhai való derék jószágigazgatójának, Toth Zsigó bátyánknak elbeszélése nyomán, a következőkben örökít meg.

Egy ízben, midőn egyik birtokán időzött a gróf, hirül adják neki, hogy az ottani ispán — nevezzük röviden Kovácsnak — egy idő óta éjjeleken át tivornyázik, iszik és cigányozik. Mikó, aki minden alkalmazottját, még a legkisebbet is, személyesen és alaposan ismerte, élénk megütődéssel hallgatta a jelentést, annál is inkább, mert a fiatal ember — aki mindössze két éve szolgálta őt — egyébként ügyes, szorgalmas és minden tekintetben kedvére való gazda volt. Elhatározta, hogy végére jár a dolog nyitjának. Magához hívatta, ad audiendum verbum, az ifjut. Be is ismert az szépen mindent, meg is kapta a kellő dorgatoriumot, de a káros változás okát csak nem lehetett kivenni belőle. Tovább nyomozott tehát és kikérdezett fűt-fát az érthetetlen jelenség lehető okai felől, amíg végre helyes nyomra jutott.

Ekkor lesétált a tisztartójához, aki egy jó ötvenes, szigorú tekintetű, egészséges arcú és már jócska vagyont gyűjtött kurta nemes bácsi volt.

Tisztartó ur, szólott tettetett szigorral hozzá a gróf, ugyan mondja el nekem, hogy hogyan is kezdte csak ön a pályafutását ez előtt huszonöt esztendővel?

(Folyt. köv.)

szét, melyet zsenge éréskorban vágunk le, használjunk fel saját szükségletünk fedezésére, mivel erre vonatkozólag az a tapasztalat, hogy a zsenge éréskorban vágott gabona ízletesebb és könnyebben emészthető kenyeret s a lisztjéből készíthető másféle emberi eledelt szolgáltat.

Abból a gabonatermésből, melynek aratása a *teljes* éréskorban történt, vigyük piacra a fölösleget, mivel az ebben az éréskorban vágott gabona sulyosabb, acélosabb s ennél fogva kedveltebb piaci áru.

Azt a gabonát pedig, melyet *tulértelt* állapotban vágunk, használjuk fel vagy adjuk el vetőmagnak. A tulértelt állapotban vágott, tehát a lábán teljesen kiszáradt gabona adja a legnagyobb csirázó képességű és annak legnagyobb erélyével bíró magvakat.

A csépléshez s azután az elraktározáshoz szükséges beszáradása végett a magvaknak és szalmának, a kékébe kötött gabonát karók körül rakjuk kalangyákba vagy keresztetekbe. A karóba kalangyált gabona gyorsabban kiszárad s az ebben az időtájjában uralkodni szokott erős szelek és viharok kevesebb kárt tesznek benne s felmenti a gazdát a viharok által szétszórt kékék szárogatása és újra kalangyalása alól.

A kalangyakarók az erdélyi részeken igen széles körben, a Mezőségen kívül, mondhatjuk, talán mindenütt, már régen használatban vannak. Az ilyen helyeken a vihar és esőzések csak igen nagy fokában az erejüknek okoznak károsodást, míg azon a vidéken, ahol nem ismerik a kalangyakarókat, minden esős aratási időszak nagy károsodással szokott járni.

A kalangyakarók nem csupán a gabonaneműek szárítására alkalmazhatók, ezek előzőleg igen jól felhasználhatók a zabosbüköny, lóhere, lucerna stb. leveles takarmány növények szárítására.

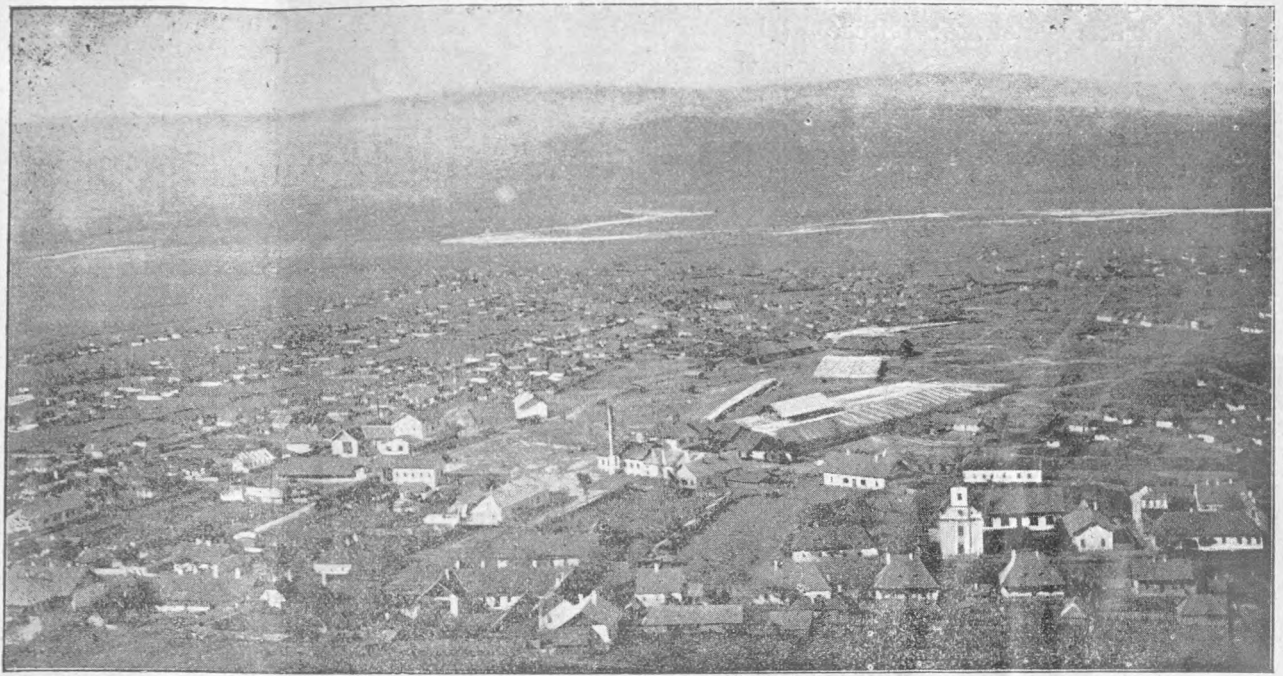
Ez a kettős irányú használhatósága a kalangyakaróknak elég buzdítás arra, hogy elterjedése szélesebb kört nyerjen.

Gáspár József.

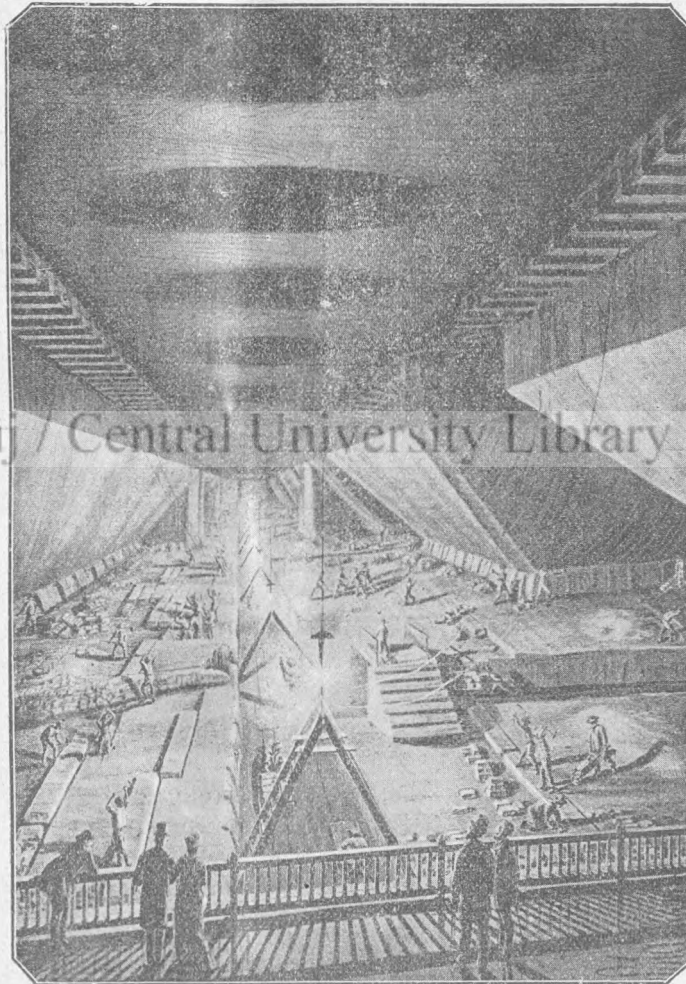
Kirándulás Marosujvárra.

Az E. G. E. őszi kiállításával kapcsolatban, a birtokpolitikai országos nagygyűlés utáni napon — mint irtuk volt — kirándulások rendeztetnek a Kolozsvár vidéki természeti szépségek megtekintésére. Az egyik ilyen kirándulás a marosujvári sóbányákhoz és a tordai hasadékhoz fog vezetni. Hogy a vidéket olvasóinkkal előre megismertethessük, közlünk jelen alkalommal Marosujvárról egy rövid ismertetést.

Marosujvár egyike Erdély legrendezettebb községeinek, mint a mellékelt ábra is mutatja. Szabályosan épült tágas befásított utcákkal, kellemes sétánnyal. Székhelye az erdélyi fő sóbánya hivatalnak. Főnevezetessége a legnagyobb üzemre berendezett s a modern technika vívmányai felhasználásával vezetett sóbányászat. A sóbánya villannyal van világítva

(1. ábra.) Marosujvár látképe.

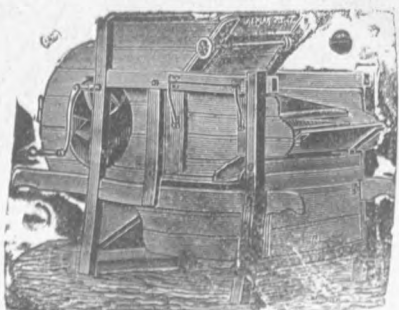

(2. ábra) A marosujvári sóbánya sóból való nagyterme a föld alatt.

és eddig fel van tárva mintegy 220 m. mélységben. A Stefánia elnevezésű bánya 1870-től van üzemben, amelynek 250 m. hosszú, 45 m. széles főcsarnoka és mintegy 100 m. magas mennyezete amikor villamos ivlámpákkal meg van világítva, valósággal fenséges látványt nyújt. E főcsarnokból oldal csarnokok ágaz-

nak ki. A főcsarnok mennyezeti karzatokon körben bejárható. E bányában a főcsarnok kezdetén esiszolt alakzatu faragványos oszloppal díszített sóból kifaragott padokkal ellátott táncterem van, amely felett a karzatról ünnepélyes esetek, tömeges kirándulások alkalmával a bányász zenekar fogadja a vendégeket. A sóbánya nagytermét második képünk mutatja be. A marosujvári bányatelep meglátogatása egyuttal alkalmat ad az utasnak üdítő sósfürdőt venni. A fürdő egyike Erdély legjobban berendezett sósfürdőinek. A fürdők vizét a sóbányából felemelt teljesen telített sósvíz és a talaj vize szolgáltatják. Mint gyógyító fürdő csuzos, köszvényes bántalmak ellen hatásos. Marosujvárról kényelmes sétatut vezet a közeli szépen fásított *Bánca* hegyre ahonnan az egész községre és fürdőtelepre gyönyörű kilátás nyílik. Marosujvár mellett alig 20 perc távolságra van egy alacsony fensíkon gróf *Teleki* Ádám *Felsőujvári* kastélya, amelyet az 50-es években gróf *Mikó* Imre az E. G. E.

néhai elnöke, Erdély Széchenyije egy régi várkastély helyére, annak alapfalai és nagyterjedelmű borpincéi megtartásával építtetett.

Minden gazdaságban nélkülözhetetlenek!!

Európaszerte első helyen elismert kitünő szerkezetű és legolcsóbb, a gazda minden következményeinek legjobban megfelelő

„Erdélyi Kalmár-rosták“

Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni.

KALMÁR ZS. és TÁRSA Hódmezővásárhely

Különleges termény tisztító gépgyár és vasöntöde.

Vezérképviselő

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

BUDAPEST, V., Váci-körút 32.

2006

EGYLETI ÉLET.

Meghívó.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet folyó évi szeptember hó 7-én, vasárnap, délelőtt 10 órakor, Kolozsvárt, a nyári Szinkörben (Rákóczi-kert) országos gazdaggyűlést rendez, melyre a gazdaközönséget tisztelettel meghívjuk. Kolozsvárt, 1913. évi június hó 24-én. A rendező bizottság nevében: **Báró Bánffy Ernő** elnök. **Tokaji László** titkár.

Az országos gazdaggyűlés napirendje:

1. Elnöki megnyitó.
2. Az erdélyrészi birtokváltozások mai állapota. A nemzeti birtokpolitika és az állam. Előadó gr. Bethlen István.
3. A társadalom és a társadalmi intézmények teendői a nemzeti földbirtokpolitika terén. Előadó Tokaji László.

A gazdaggyűlés ügyrendje: 1. A gazdaggyűlés elnöke: az Erdélyi Gazdasági Egylet elnöke; alelnökei: az E. G. E. alelnökei. 2. Minden előadáshoz előzetes jelentkezés után lehet hozzászólni. Egy hozzászólás legfennebb 5 percig tarthat. 3. Az előadások tárgyától eltérő indítványt engedély nélkül senki sem tehet.

Tudnivalók: Kedvezményes vasuti utazásra jogosító igazolványokat a rendezőség kért s ha a kérést a minisztérium teljesíti, erről a sajtó útján értesítjük a résztvevőket. Egyszerű közös ebédre gondoskodik a rendezőség. Részletek később publikálnak. Aznap este fél 8 órakor a nyári Szinkörben a gazdák tiszteletére diszelőadás tartatik. Minden egyéb felvilágosítást megad az E. G. E. titkári hivatala.

Szántásverseny türeben. Az E. G. E. kolozsmegyei gazdasági szakosztálya gazdaköri tagok részére Türeben, június hó 29-én, délután fél 3 órakor az ugarföldön szántásversenyt rendez, melyen mindenféle fogattal és ekével a szomszédos községekből is a kigazdák részt vehetnek. A jelentkezőknek egy-egy 100 □-öles parcella jelöltetik ki s amely gazdák a legjobb szántást végzik, a bíráló bizottság véleménye alapján, azok között jutalomdíjak osztanak ki érdem szerint. A bíráló bizottság tagjai: Lészay Ferenc, Kóváry Arthur, Biró András, Gidófalvy György, Józsa Samu, Vincze János, dr. Cséser Lajos és Wolszky Győző.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK

Állategészségügyi értesítő. A sertésvész elhurocolása miatt tilos a sertéseknek Horvát-Szlavonországokba bevitele: Nagyküüllő vármegyének medgyesi járásából, valamint Medgyes r. l. városból; Szilágy vármegye zilahi járásából, valamint Zilah r. l. városból.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— **Báró Ghillányi Imre és az E. G. E.** Báró Ghillányi Imre m. kir. földmivvelésügyi miniszter a héten a következő levélben tudatta kineveztetését és hivatalba lépését az E. G. E.-vel.

»Ó Császári és Apostoli Királyi Felsege folyó évi június hó 10-én kelt legfelső elhatározásával engem magyar földmivvelésügyi miniszterre legkegyelmesebben kinevezni méltóztatván, a reám bizott minisztérium vezetését átvettem.

Midőn erről a t. egyesületet értesitem, egyben felkérem, hogy a vezetésemre bizott érdekek előmozdítására irányuló törekvéseimet mindenkor támogatásban részesíteni méltóztatassék.

Részemről biztosítom a t. egyesületet, hogy mindig örömmel fogom megragadni az alkalmat arra, hogy a t. egyesület közhasznu tevékenységét előmozdítsam. Budapest, 1913 június hó 14-én. **Báró Ghillányi Imre** s. k.

— **Kitüntetett gazdasági tudósítók.** A földmivvelési miniszter **Kompoly Aladár** (Hunyad vm.) **Dálnoki Gaál Péter** (Kolozs vm.), **Flagner Frigyes** (Nagyküüllő vm.), **Carpinisán Miklós** (Szeben vm.) **Day Zoltán** (Szolnok-Doboka vm.) gazdasági tudósítóknak, számos éveken át kifejtett buzgó működésükért, »elismerő oklevelet« adományozott.

— **Az OMGE. igazgatóválasztmányi ülése.** Az O. M. G. E. igazgatóválasztmánya a múlt héten tartotta nyári szünet előtti utolsó ülését **Bujanovics Sándor** udvari tanácsos elnöklésével. Az elnök üdvözlő szavai után **Jeszenszky Pál** kir. tanácsos, ügyvezető titkár jelentést tett a személyi ügyekről, melyeknek elintézése után jutalomdíjakat adtak az **Erdélyi Gazdasági Egyesület** kolozsvári és a Balatonvidéki **Méhész Egyesület** székesfehérvári kiállításaira. Szóba került az ülésen a gyapjuaukciók ügye is, melyre vonatkozóan **Jeszenszky Pál** tett előterjesztést. Kiterjeszkedik előadásában a husz év óta rendezett gyapjuaukciók történetére, melyeknek fentartására a köz érdekében okvetlenül szükség van. A földmivvelésügyi kormány azonban az akciókat rendező intézménytől azt az aránylag csekély anyagi ellenszolgáltatást, melylyel az aukciók megtartását eddig elősegítette, meg akarja vonni. Az O. M. G. E. ezen ügyben az illetékes körök bevonásával értekezletet tartott és az itt elfoglalt álláspont kifejezésekképpen szükségesnek tartja, hogy az egyesület irjon fel a kormányhoz az aukciók rendezésének további elősegítése érdekében.

— **A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének** végrehajtóbizottsága a múlt héten ülésezett **Bujanovics Sándor** udvari tanácsos elnöklésével. Részvétellel emlékezett meg az elnök **Weingartner Andornak**, a Biharmegyei Gazdasági Egyesület titkárának elhunytáról. Emlékét jegyzőkönyvben örökítik meg. Átiratban köszönik meg **Serényi Béla** gróf volt földmivvelésügyi miniszter bucsulevelét és hogy a közelmúltban annyi támogatásban részesítette a gazdasági egyesületeket. Az új minisztert állásában üdvözölni fogják. Ezután a vármegyei gazdasági egyesületek egységes alapszabálytervezetét, a népies

gazdasági előadások, tanfolyamok és állatdíjazások egységes rendezésének tervezetét, a vármegyei gazdasági egyesületek és földmivvelésügyi miniszteri kirendeltségek, valamint a gazd. felügyelőségek együttműködésének tervezetét, majd az idegen anyanyelvű földbirtokos népességnek vármegyei gazdasági egyesületi életbe való bevonásának tervezetét tárgyalták bő vita keretében. Az előadók **Szilassy Zoltán** országgyűl. képviselő és **Fabriczius Endre** titkárok voltak. Örömmel vettek hirt végül a galántai nemzetközi gépbemutató sikerrel biztató előkészületeiről s jóváhagyták a közzgazdasági szakosztály már ismert javaslatát a magyar birtokpolitika Erdélyben követendő feladatairól.

— **A kolozsvári gazdanapok.** A héten küldötte szét az E. G. E. titkári hivatala a szeptember 5-8-i tenyészállat, mezőgazdasági, gép és termény kiállítások, az országos földbirtokpolitikai nagygyűlés, a talajmivvelő, gépbemutató és a kirándulások meghívóit és tudnivalóit, amelyek valamenynyit lapunkban is közöltük már. Amennyiben valaki a gazdaközönség köréből nem kapott volna és reflektál azokra, egyszerű levelezőlapon való megkeresésre azonnal az összes tudnivalókat és bejelentő lapokat megküldi az E. G. E. titkári hivatala (Kolozsvárt, Attilautca 10.).

— **A nemzeti földbirtokpolitika kérdése a Kassai nagygyűlésen.** A Gazdaszövetség kassai nagygyűlésen is szóváltette a magyar nemzeti földbirtokpolitika megteremtésének aktuális és nagyfontosságú kérdését gróf **Bethlen István**. Az általa a nagygyűlés elé terjesztett indítványt a nagygyűlésről szóló beszámolóknak alkalmával helyszűke miatt nem közölhettük, alább adjuk azt egész terjedelmében mostan.

Bethlen István gróf általános figyelem közepette fejtegette a magyar földpusztulását és sajnálattal említette, hogy bár megdöbbentő adatok kerültek napvilágra, a nagy közvélemény még sem foglalkozik elég komolysággal a nemzeti földbirtokpolitika ügyével. Mindeddig nem történt egyetlen egy határozott lépés sem arra, hogy a magyar föld idegen kézre jutását megakadályozzuk. Fejtegetései nyomán a következő indítványt terjeszti elő:

»Mondja ki a magyar gazdák kassai nagygyűlése, hogy a m. kir. földmivvelési kormány birtokpolitikája által eddig igénybevett eszközöket elégteleneknek tartja.

Azon kettős cél elérése végett, hogy t. i. az ország nemzetiségi vidékeim a magyar középbirtok birtokosai kezén megtartassék és hogy ugyanott egészséges, erőteljes magyar kisbirtokos osztály megállhasson, a következő eszközök igénybevételét látja szükségesnek:

1. A középbirtokos osztály megmentése végett indítson a földmivvelési kormány olyan akciót, amely a Németországban »Regulierungsverfahren« elnevezés alatt ismeretes birtokrendezési eljáráshoz hasonló s amely lényegében a birtokon levő terhek rendezése után a birtoknak telepes vagy járadékirtok formájában egy kézen való osztatlan megmaradását célozza.

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható: Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kézelők és finom angol és francia zsebkendők. Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok. Fiu és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf
utódai
fehérnemű, vászon és szőnyeg nagyraktára
KOLOZSVÁRTT, Deák Ferenc-utca 3. sz.
Telefonszám 567.

Mátrác, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olesó árban található. — Minden fajtájú és nagyságu szalon, ebédli és futószőnyeg, gyapju és csipkefüggönyök.
Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedüli főraktára.
2005

2. Engedélyezze és segítse elő a földmivelésügyi kormány ily vidékeken a magyar közpérbirtokon és különösen erdőbirtokon hitbizományok alapítását.

3. A telepítési politika teljes erővel újra felkarolandó. E cél szolgálatába évenként legalább 10 millió korona vétessék fel az állami költségvetésbe. A magánparcellázás előzetes állami engedélyezéstől tétessék függővé.

4. Dolgoztasson ki a földmiv. kormány ezen irányelvek alapján az összes birtokpolitikai kérdéseket felölelő szerves törvényjavaslatot és terjessze azt sürgősen az országgyűlés elé.

A nagygyűlés az indítványt egyhangú lelkesedéssel fogadta el. A kassai nagygyűlés után mostan az Erdélyi Gazdasági Egylet által Kolozsváron szeptember hó 7-én rendezendő országos földbirtokpolitikai nagygyűlésen lesz szó a magyar nemzeti földbirtokpolitika megteremtéséről, mely nagygyűlésen Bethlen István gr. elbádog fel fogja sorolni azokat a feladatokat a nemzeti földbirtokpolitika megalkotása terén, amelyek az államra hárulnak. Tokaji László pedig a társadalom és a társadalmi intézményeknek a feladatait fogja megjelölni e téren.

Használjon szaggatás, fejfájás, oldalnyílulás, hát- és derékfájdalmak ellen

Dr. **BOROVSKY**-féle kellemes szagú **BOROLINT.**

Ára 80 fillér, próbaüveg 50 fillér. Mosakodásra, szépítő és legjobb fertőtlenítő **BOROLIN-SZAPPANT.**

Ára darabonként 30 és 80 fillér. Nyálkaoldásra, köhögés és rekedtség ellen **BOROLIN-CUKORKÁT**

Ára csomagonként 20 és 40 fillér. Kapható mindenütt. — Kapható mindenütt.

— **A földmivelésügyi minisztérium és az aratás.** A m. kir. földmivelésügyi minisztérium munkásügyi osztálya az aratás tartama alatt június 21-től kezdődőleg további intézkedésig állandó éjjel-nappali szolgálatot tart és gazdasági munkásközvetítési, valamint bármely gazdasági munkásügyi kérdésben akár szóbeli (telefon), akár írásbeli (távirati) megkeresésre azonnal intézkedik, illetőleg válaszol. Távirati cím: Földmivelésügyi minisztérium munkásügyi osztálya. Telefonszám: Földmivelésügyi minisztérium központja: 45-81-től 45-86-ig. 25. mellékszám. Interurbán Budapest, 54-83.

— **Szőlómoly a zilahi szőlőkben és Egerbegen.** A homoki szőlőkben már hozzánk is ájtott és a hegyek között is kezd megtelepedni és tanyát verni a szőlómoly, amely eddig az erdélyi szőlőgazdáknak nem sok bajuk volt. Mint értesülünk, Szilágy megyében, Zilahon igen nagy mértékben lépett föl az idén és nagy károkat okozott. Eppen a héten kapott szerkesztőségünk Aranyosegerbegről (Torda-Aranyos megye) egy kis hernyócskát virágzó szőlőfürttel együtt, meghatározás céljából, amely hernyóról kiderült, hogy az a szőlómoly hernyója. Ugy látszik tehát mind beljebb és beljebb vonul és jobban szaporodik nálunk a moly, amely ellen, ha csak szórványosan jelentkezik, szedéssel kell védekezni. Ha tömegesebben jelentkezik, úgy rovarporos keverékkel írthatjuk (1½ kg. rovarpor 10 l. meleg vízben oldandó, melyben előbb 3 kg. fekete kenő vagy káli szappant oldottunk. A kész oldathoz 90 l. vizet töltünk. 100 l. védőanyag belekerül összesen 6-7 koronába). A védekező anyagot sugárszerűleg fecskendezzük a megtámadott fürtre, hogy a fürtök közé is bemenjen és az álcát megölje. Amint a hernyók átalakulás céljából félrevonultak, ez az eljárás már hiábavaló lesz és azután a lepkek ellen kell

majd védekezni ragadós anyaggal bekenet papirlapokkal.

— **Baromfitenyésztők gyűlése.** A B. O. E. most tartotta meg a nyári szünet előtti választmányi ülését, amelyen Janduaresk Vince ügyvezető-alelnök jelentést tett a budapesti országos baromfiképzés előkészületeiről. Elhatározták, hogy védnökül felkérjük báró Ghillányi Imre földmiv. minisztert, elnökül pedig gróf Teleki Józsefnét. Rácz Odónné több fajta baromfi standardját ismertette, miután Janduaresk Vince ügy. alelnök bemutatta az E. G. E. átiratát, melyben a B. O. E.-t meghívta a szeptember hó 5-8. napjain rendezendő kolozsvári kiállításokra és kérte a kiállítások támogatását. Jelenti, hogy az elnökség a kiállítások baromfi osztálya részére 1 drb. arany, 1 drb. ezüst és 1 drb. bronz érmet adományozott. — Több keblü ügy elintézése után az ülés véget ért.

— **Nemzetközi talajmivelő gépbemutató Galántán.** Az O. M. G. E. által augusztus hó 9. és 10. napjain rendezendő nemzetközi talajmivelő gépbemutatóra öt gőzmagánjáró és huszonnégy benzintraktort jelentettek be. Ifj. Sporzon Pál gazdasági akadémiai tanár és Karkoványi Ákos műegyetemi adjunktus vezetésével előzetesen egy műszaki szakemberekből összeállított bizottság kipróbálja a gépeket és adatokat gyűjt, melyeket a nyilvános bemutató napjain előadások keretében fognak megismertetni a gazdaközönsséggel.

— **A gazdasági akadémia hallgatóinak tanulmányi kirándulása.** A kolozsvári gazdasági akadémia III-ad éves hallgatói, tanulmányaik kiegészítése végett, minden évben nagyobb tanulmányi kirándulást szoktak tenni, hogy az egyes nagyobb és hírnevesebb uradalmakat, a mezőgazdaság újabb vívmányait a gyakorlatban a helyszínen is tanulmányozhassák. Ezidei tanulmányi kirándulásuk 10 napig tartott, mely idő alatt megtekintették Békéscsabán a földmiv. iskolát, a selyemfonódát, az öntözésre berendezett rétet és a dohánytermelési kísérleti állomást. Bánkúton a József főherceg tulajdonát képező minden tekintetben mintaszerűen berendezett gazdaságot tanulmányozták. Innen folytatta a társaság útját Előszállásra a Cziszterci-rend uradalmának megtekintésére. E 30 ezer hold terjedelmű birtokon a kiránduló társaság oly sok látni és tanulni valót talált, hogy a birtokon keresztül megtett 80 kilométer ut után is csak folytonos szünettel tudta előírt programját betartani. Az eddig szerzett kellemes benyomások hatása alatt egy végtelen kellemes 14 órás dunai hajó-ut után a társaság Eszékre, majd onnan Dolnji-Miholjácra érkezett, hogy a távol Szlavóniában fekvő gróf Majláth László jóhírnevű uradalmát tanulmányozza. A társaságot az uradalmak mindenütt a legnagyobb szívélyességgel fogadták és igazi magyaros vendégszeretettel megvendégelték. A kiránduláson, melyet Sztankovics János tanár vezetett, 15 hallgató és két tanár vett részt.

— **Rendellenes időjárás.** Azt hittük, hogy több nagyobb meglepetést nem tartogat számunkra az időjárás és jobb idők eljövételét reméltük. Ebbeli reményünkben nagyon csalódtunk a múlt héten, amikor csupán Kolozs vármegyének három járásából (bánffyhungyadi, gyalui és sármási) jelentettek fagykárokat. Havazást jeleztek Marosvásárhely, Szászrégen vidékéről. A hideg napok legalább két hétre hátra vették a tengeri fejlődésében. Viissamaradt azonkívül a zab is és ahol a hideg és hó a rozsol virágzása közben érte, a kalászosok ablakosok lesznek. Az e héten beállt meleg esők talán pótolni fogják némileg a múlt heti károsodást.

A MAGYAR JELZÁLOG HITELBANK

KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE

(Jókai-u. 2. sz. I. emelet.)

FÖLDBIRTOKRA

és a nagyobb városokban fekvő **HÁZAKRA**

15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel **LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET** nyújt.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszállandó kölcsön összegére nézve **AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET** bizalmi férfiai adnak véleményt.

A KÉPVISELŐSÉG elfogad TAKARÉK-BETÉTEKET

és előnyösen kamatoztat.

Telefonszám 27.

2001

Bérbeadás.

Nagyméltóságú Gróf Bánffy György ur ő Excellentiája tulajdonát képező mezőbirtoka

Dobokán

(mintegy 360 kat. hold)

1914. évtől kezdődőleg bérbe adó.

Bővebb értesítéssel szolgál:

Vajna István,
uradalmi tisztartó Bonchidán,
hova az ajánlatok is beküldendők.

2941

VIHARÁLLÓ, ROZSDAVÉDŐ,
legjobb mindennemű vasszerkezetek mázolására!

Különösen ajánlható:

Hidak, vas- és bádogletek, vasgerendák, oszlopok, gázometerek, kandeláberek

vasrácsok, vasajtók mázolására.

Minium-alapozás nem szükséges.

Mintamázolattal, prospektussal, szinkartyával szívesen szolgálnak egyedüli gyárosai:

Lutz Ede és Társa

2767 III. **festékgyára**

BUDAPEST, VII. ker., Örnagy-utca 4. szám.

A LAPPELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT

FELÉLŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ **TOKAJI LÁSZLÓ**

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA

Eladó

20 darab erdélyi magyar fajta

tehén

nagyobbrészen leborjazva, másrésze hasas.

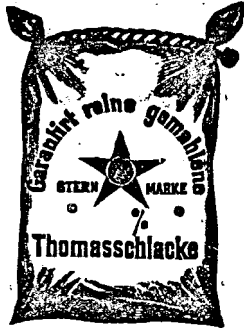
Megtekinthetők:

Báró Bánffy-tanyán
Kolozsborsán.
PETRY ZSIGMOND.

2939

Stern Marke
Valódi védjegyü.

ŐSZI TRÁGYÁZÁS! THOMASSALAR

A legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya!

Óvakodjunk a hamisításoktól!

2930 Csak akkor valódi, ha ilyen zsákban van és eredeti ólomzár van rajta.

Minden zsák tartalomjegyzékkel van ellátva!

Kalmár Vilmos

a Thomasphosphatfabriken Berlin, vezérképviselője
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 49.

Különösen a jelenlegi **RENKIVÜLI OLCSÓ ÁRAKRA** figyelmeztetjük a vásárlókat.

Algyógyi

földmives-iskolát végzett
26 éves ref. vallásu, kis családú,
józan életű, szorgalmas, gyakorlattal bíró egyén

(x. y.)

ispáni-,

vagy más gazdasági állást keres. Cime:

Nagy Miklós,

Székely-Kövesd,

posta: Marosvásárhely.

Az Erdélyrészi Gazdaközönség szives figyelmébe!

Miután a folyó év szeptember hó 5., 6., 7. és 8. napjain — a XVII. erdélyrészi tenyészállatkiállítással kapcsolatban — fog megtartatni Kolozsvártt a IX. erdélyrészi gép és terménykiállítás is, hol a gazda közönségnek minden ily tárgyú szükséglete beszerzésére a lehető legjobb alkalom kínálkozik, mert mindent közvetlen szemlélet útján, kiállítási darabokban vásárolhat, felkérjük a gazdaközönséget, hogy ezirányu bevásárlási szándékait, a saját érdekében, akkorra fenntartani sziveskedjék.

(x)

A rendezőség.

Szám 4193—1913.

v. t.

Hirdetmény!

Medgyes szab. kir. város Margitnapi állatvására az ország vásárjainak a legnagyobbika. Felhajtás fehér és tarka marhában 14.000 darabig.

Ezen vásár július havában következő sorrendben tartatik meg u. m.:

Július hó 7. és 8-án: juhvásár;

„ „ 9. és 10-én: fehér és tarka szarvasmarhavásár;

Július hó 11. és 12-én: ló- és bivalvásár.

Medgyes, 1913. június hó 18.

A városi tanács,

2940

Gazdatiszti állást keres

kis családú, református vallásu, gyakorlati gazdatiszti vizsgát tett

okleveles gazda.

Cim: a kiadóhivatalban.

2937

azonnali belépésre,
17 évi gyakorlattal
bíró, 40 éves, nős,

Eladó egy nagyúri családi ház építésére alkalmas, szép és jó helyen fekvő kolozsvári házhely.
Cim: a kiadóhivatalban.
28-4

Marosmenti gazdák első gőzeke szövete

Marosvásárhely,

elvállal mindennemű szántást, gyeptörést altalaj porhanyítással esetleg boronálással együtt.

Kivánatra főgépészünk kiutazik a talaj megtekintésére.

2938

Szuperfoszfátot

és minden egyéb műtrágyaféléket ajánl a

2769

Műtrágyát

Értékesítő

Szövetkezet

Budapest, V. kerület,
Fürdő-utca 8-ik szám.

Gőzeke művelés

Compound, túlhevítős tizenöt atmoszférával a legváltozatosabb talajművelő eszközökkel felszerelt, különösen

kevés szénét fogyasztó,

Heuke-féle 20 lóerős gőzszántókészlettel június, szeptemberben, november, közepétől december végéig 200 holdnál nagyobb területeken.

bérszántást vállal:

Gróf Teleki Arvéd drassói uradalma

u. p. Koncza.

2921

Dr. Gróf Teleki Domokos ur Ömeltósága, többszörösen kitüntetett magyar erdélyi

tenyészetében a 2933

gernyeszegi gujájából eladó

10 drb számfeletti vegyes koru, részben borjas és ellős tehén, 7 drb vegyes koru növendék üsző. Ez anyag kiválóan alkalmas egy tenyészet megalapítására. Ugyanott eladó 8 drb mustra ökör és 4 drb mustra tehén, ezek szeszgyári hízalálásra igen alkalmasok.

Érdeklődők forduljanak alulírottához (Gernyeszeg vasut, posta, távirtda, telefon.)

Pálffy Dezső, g. intéző.

Orpington

fajtyukok.

A kolozsvári állatkiállításon első díjjal díjazott

Orpington-törzstyukok eladók.

Erzsébet-út 13. szám.

A magyar királyi államvasutak erdélyrészi fő- és mellékvonalainak menetrendje.

A vég- és csatlakozó állomások kimutatásával.

2928

Gy. 225	Sz. 615	Sz. 745	Gy. 935	ind. Budapest ny. p. u. a gyorsvonat	érk.	Sz. 720	Gy. 735	Sz. 615	Gy. 940
" 1032	" 722	" 1252	" 547	érk.) Kolozsvár	(ind.	" 619	" 1054	" 637	" 113
Sz. 1051	" 832	" 115	" 613	ind.) Aranyos-Gyéres	(érk.	" 544	" 1020	" 612	Sz. 1256
" 1223	" 1017	" 250	" 723	érk.) Kocsárd	ind.	" 413	" 907	" 448	" 1146
" 101	" 1057	" 329	" 743	érk.) Tövis	(ind.	" 330	" 842	" 415	" 1120
" 274	" 1232	" 520	" 826	ind.) Küküllőszeg	(érk.	" 219	" 800	" 308	" 1029
" 301	" 156	" —	" 845	érk.) Kiskapus	(ind.	" 155	" 749	" 225	" 955
" 346	" 221	" —	" 908	érk.) Segesvár	ind.	" 122	" 728	" 156	" 925
" 502	" 329	" —	" 949	érk.) Héjasfalva	ind.	" 1231	" 656	" 1257	" 837
" 707	" 454	" —	" 1045	érk.) Brassó	ind.	" 1046	" 556	" 1124	" 708
" 813	" 525	" —	" 1102	érk.) Brassó	ind.	" 1008	" 528	" 1058	" —
" 1245	" 856	" —	" 146	érk.) Brassó	ind.	" 636	" 240	" 741	" —
Szv. 220	Sz. —	Sz. 335	Sz. 925	ind. Kocsárd	érk.	Sz. 705	Szv. 1045	Sz. 205	Szv. 636
" 257	" —	" 410	" 1002	érk.) Marosludas	ind.	" 625	" 10'5	" 128	" 608
" 412	" —	" 530	" 1120	érk.) Marosvásárhely	(ind.	" 510	" 836	" 1211	" 507
" 442	" 1139	" 607	" —	ind.) Szászrégen	(érk.	" —	" —	" 1154	" 431
" 545	" 1238	" 710	" —	érk.) Gyergyószentmiklós	ind.	" —	" —	" 1046	" 330
" 956	" 354	" 719	" —	ind.) Mádéfalva	érk.	" 910	" —	" 700	" 1151
" 1140	" 533	" 420	" —	ind.) Sepsiszentgyörgy	ind.	" 737	" —	" 529	" 1020
" 329	" 748	" 629	" —	érk.) Brassó	ind.	" 433	" 730	" —	" 705
" 520	" 926	" 810	" —	érk.) Brassó	ind.	" 245	" 613	" —	" 531
Sz. 224	Sz. 1019	V. 3—	Szv. 726	ind. Kiskapus	érk.	Szv. 857	Sz. 604	Vv. 910	Sz. 1233
" 353	" 1149	" 518	" 856	érk.) Nagyszeben	ind.	" 727	" 433	" 720	" 1110
" 813	" 548	" 951	" —	érk.) Fogaras	ind.	" 333	" —	" —	" 442
—	Vv. 455	V. 1100	V. 730	ind. Segesvár	érk.	V. 702	V. 442	V. 1000	—
—	" 526	" 1130	" 800	érk.) Héjasfalva	ind.	" 634	" 413	" 932	—
—	" 725	" 130	" 1012	érk.) Székelyudvarhely	ind.	" 454	" 230	" 748	—
Sz. 531	Sz. 1100	Sz. 245	Szv. 613	ind. Brassó	érk.	Sz. 810	Sz. 100	Sz. 520	Sz. 926
" 646	" 1218	" 359	" 730	érk.) Sepsiszentgyörgy	ind.	" 647	" 1140	" 400	" 808
" 810	" 162	" 518	" 911	érk.) Kovászna	ind.	" 526	" 1005	" 247	" 645
" 859	" 234	" 602	" 956	érk.) Kézdivásárhely	ind.	" 442	" 918	" 200	" 603
" 1023	" 400	" 730	" —	érk.) Bereczk	ind.	" —	" 734	" 1235	" 439